

Debreczen, 1896.

I-ső évfolyam. 18-ik sz.

Kedd, okt. 13.

Kontsek Géza

Füszes-, csomogó- és bortkereskedés
Debreczen, Kossuth-utcaza.

Műgyűjtkezeti i.
Frisz hatvan lea, frisz testhelyeny. Frisz haték oriban es pécudat.
Szinianis csokorok. Dóli érvényesek. Dóli- és kútföldi levél.

HALIA.

Megjelenik kivétel nélkül mindennap.

Szerkesztők:

MILE PÁUL és BENEDEK GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utcaza 2576. szám alatt,
hová a lap szellemi és anyagi ügyeit
illető dolgok küldendők.

Kiadók:

a laptulajdonos szerkesztők.

Előfizetési díjak:

Október 1-től 1897. ápril 30-ig	3 frt — kr.
Október 1-től 1897. jún. 15-ig	2 frt 20 kr.
Egy hónap	80 kr.
Egy szám ára	10 kr.
Vétélre az árak többsége	2 frt 70 kr.

Folyó sz. 19.
(Lánybérlet páratlan.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Bérlet 11. szám
(páratlan.)

Kedden, 1896. évi október hó 13-án:

MUKÁNYI

vizjáték 4 felvonásban. Irtá: Csiky Gergely. (Rendező: Benedek Gyula.)

SZEMÉLYEK:

Mukányi Bólog	Sziklay Miklós	Dr. Kokas homeopatha	Beczky J.
Olga neje	Komjáthyné	Vargáné	B. Némethy J.
Piroska leánya első neje	Szabó Irma	Gergely anokája	Halmi M.
Margit fogadott leánya	Molnár R.	Rozsaberki G.	Rubos Árpád
Darnai főispán	Benedek Gyula	Csakáné	Békéssync
Ella anokahuga	Kiss Irén	Tarkóné	Olaszné
Zápolya Ignéz nyelvész	Szállgyi V.	Egy öreg ur	Vágó István
Kozák Manó riporter	Follinus Aurél	Egy rendező	Deési Alfréd
Várkonyi Endre min. tit.	Komjáthy	Bolti szolgáló	Ungváry
Cziprián Mór ügyvéd	Bartha István	Inas	Makrai
Dr. Karó alloepatha	Nagy Kálmán	1.) szolgáló	Makkay Béla
		2.) vasuti portás	Kiss Pali

Rendezők. Utasok. Természettudósok.

Jegyek előre válthatók d. e. 9—12-ig, d. n. 3—5-ig a színházi pénztárnál.

Helyárak: földszinti és I. emeleti páholy 9 korona (4 frt 50 kr.) Családi páholy 12 korona (6 frt.) II. emeleti páholy 6 korona (3 frt.) I. r. támlásszék az első négy sorban 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.) II. r. támlásszék V—X-ig sorig 2 korona (1 frt.) III. r. támlásszék XI—XIV-ig sorig 1 korona 60 fillér (80 kr.) Emeleti zártzsek a két első sorban 1 korona 20 fillér (60 kr.) a többi sorban 1 korona (50 kr.) Földszinti állóhely 80 fillér (40 kr.) Tanuló és katonajegy a földszintre 60 fillér (30 kr.) Karzat 40 fillér (20 kr.) Vasár és ünnepnapokon 60 fillér (30 kr.)

A m. t. bérlet és előjegyző közönség jegyeit az előadás napján **d. e. 10 óráig** tartja fenn a pénztáros.

Pénztárnyitás 6 óraker. Kezdeté 7, vége 10 óraker.

Bérelni lehet az előleges jelentésben közzétett feltételek mellett a színház jobboldali földszinti irodájában. ugvannót a színpal bérlet is bejelenthető.

Holnap szerdán, 1896. október 14-én itt először

Századvégi leányok

Prevost Marezet színműve.

Komjáthy János, igazgató.

Kunz József és Társa

CZÉGNÉL, KISTEMPLOM-BAZÁR

Vászon és kész fehérnemű, menyasszonyi kelengyék.

200 forinttól teljes összeállításban készen vannak.

Női ruhák divatos készítését saját kelméiből és divatlapjaik szerint legelőcsöbben eszközölnék.
BOROS TESTVÉREK Debreczen, Kossuth-utcaza, 3. SZ.

Mikor az ember noviciusz színész.

Kedző vagyok. Alig néhány éve, hogy Thalia papjain szegédtem. Rövid idő, de elmondhatom, hogy ez alatt az idő alatt sok láttam és figyeltem meg, vagyis: a mennyire egy szegény noviciusnak a lakóköre terjed, mindent megneveztem és figyeltem. Sok dolog igen kellemetlen érintett.

Nem akarok itt részletekbe bocsátkozni, hiszen tudvalevő dolog, hogy mindennek megvan a fény és árnyoldala: csak egy kis mozzanatot akarok az én jelenlegi noviciusz életemből bemutatni.

J M a nemzeti színház művészező vendég szerepelt nálunk Szegeden. Jelenlétével egészen új élet költözött belénk és a publikumba egyaránt; valóságos extázisba, forrongásba hozott mindenkiket. Soha ilyen szereptanulást (és soha ennyi belesülést.)

Hát még a rendezők? Egyik jobban iparkodott től tenni a másikon. Csak mikor elfjött a vendég, látták, hogy hiába volt a fáradság, mert nem úgy kell annak lenni, ahogy ők kieszálmazták. Föl tehát! Jelszó J M jón: iparkodjunk, hogy méltó körben játszasson.

En mint szegény noviciusz, ki őt, csak egyszerű láttam életemben, szorongva vártnam megérkezését: hát még az este, mikor vele kellett játszaniom.

Antonius és Cleopátriában volt vele egy jelenetem: a rabszolgát játsztam, a ki híral viszi Cleopátriának, hogy Antonius elvette Oktáviát.

Cleopátra szerepének ez a jelenet a főpontja. A szolgának itt nagy játéka van és ha ezt tudták volna a szerep kiosztásnál, nem is adták volna nekem ezt a szerepet. Mikor J M -val először próbáltunk, az említett jelenéshez érve, a művésznő megnevezte és azt mondta: hogy ez nehéz szerep, vigyázzak rá; Budapesten ezt M játszta.

Ezután megmagyarizta, hogy mikép mondjam, hogyan csináljam. A hírnemődt t. i. Cleopátra dübörbe belterugja, őt és hajánál fogva rázza s végül: mikor az elszalad, a tárcát dobja utána. Mindezt a a művésznő előre tettem megmagyarizta.

En bizony az első próbán egy kissé félszegen csináltam, hanem azért ő egy rosszaló szót sem szólt, inkább bátorított. Pedig el voltam rá készülve, hogy kikapok, mert egy elsőrendű tagtársam, jó előre figyelmeztetett, hogy jól csináljam a dolgomat, mert ilyen, meg olyan szigorú a vendégművésznő. En tehát már előre remeztem a próbán, nem tudtam magamon uralkodni, ergo nem tudtam a szerepet sem jól „előadni”.

De mégis megmentett az Isten, nem történt velem semmi baj és hozzá még az ellenkejezt tapasztaltam annak, amit a vendégművésznőm mondott. En J M -nak nagy hálaival és köszönettel tartozom, mert elakarták tőlem venni a szerepet; mikor látták, hogy mikép kell ezt megéjtáznai, de ő nem engedte. A második felvonás változásához értünk a próbán, ahol ugyanis Pompejus hajóján a hátsó kamrában a békeponatokat hátrarozza meg H J játszta Lepidust.

A vendégművésznő megjegyezte, hogy nem jó H -nak ez a szerep, mert nem találja; Lepidus egy tulhuzott pufók ember (mitig H igen vékony puzai gyerek), s tanácsolta, hogy jó lenne ha elcserezné Sz el a szerepet.

Ahogy ezen szerepváltásokról tanuskodtak, egyszer csak azt mondta H a direktornak: hogy tudja neki az én szerepem majd ő inkább azt játszsa el.

A guta kerülgetett.

Megkellett fogznom egy kulisszába, hogy el ne essem. Nem tudtam hirtelenében elgondolni, hogy mit tegyek, mivel akadályoztam meg ezt s méltatlankodva mondtam, hogy H ur kérem, ne intrikálja el tőlem a szerepet! Csodát látt. Magam is megijedtem attól, amit mondtam. De hát addig kell ütni a vasat úgy meleg s én folytattam: director ur kérem — ne engedje elvenni tőlem a szerepet, mert én — én rögtön agyonlövöm magam. Lett erre aztán olyan homéri kezaj, ho y a színház rengett bele. Majdnem az egész tarsulat jelen volt. En elbátortem pedig elsőötölt a világ.

A vendégművésznő hangja térített magamhoz, aki igen megdicsért a szerephez való ragaszkodást és somért. „Helyes fiatal haragom!” mondta. „Jól teszi! Úgy kell! Már magából látom lesz színész!” és megveregette vállamat.

A szerep nálam maradt.

Kedeti visszatérni önbizalmam s szívélelem végtelen haláretet támadt a vendégművésznő iránt. De azért még mindig féltem s félelelem alapos is volt: mert délután hallám, hogy a rendező kapaztatni akarja a vendéget, hogy elsőrendű színész játszsa azt a szerepet. Ujra kétségbeestem.

Arra gondoltam, hogy esakugyan agyonlövöm magam. Este, Medea ment. En nem találtnm helyem sehol társaim s bosszantottak s a rendező is hozzá jött, hogy elveszik holnap tőlem a szerepet, szám, mindenkéi azt zugta félembe, látván, hogy milyen desperatus vagyok. A fölötti fájdalomban tehát, hogy nem játszhatom a vendéggel s a szerepet is elveszik, végleg elhatároztam, az öngyilkosságot. Előadás után hazamentem. Van egy rosszaló pisztolyom, elővettem, törölgettem, miközben egy könny lopozott szemembe. Fájt a halál gondolata, de még jobban a méltatlan tett amit velem elkövettek, vagyis elkövetni szándékoztak.

Tölsd meg: gondoltam magamban és süsd el, végezz hamar, forlasz!

Jaj! De hát nem kis dolog ám az, meghalni; mert végre is az embert ha öltenétek, nem látj többé ezt a ragyogó világot. Tépeltéltem. Ejj hátna csak bosszantás ez kolegáim s a rendező részéről, s el se veszik tőlem a szerepet, láttna csak — jaj! az ördögbe is? szesz! A pisztolyom kakasa, ami tujaimmal habráltam rajta lecsapódott és odateszte a kis ujjam hegyét. Mi türes tagadás, biz én bekapartam, fájt nagyon.

Effelejttem hogy mezagorom magam öngyilkolni: eldobtam a pisztolyt és szopogattam az újjam. Visszajöttem e zvarival világra, a honnan már az öngyilkosságot gondolattal elkötöztem.

El! gondoltam magamban: várok, holnapig; megkértem a vendéget, hogy ne engedje tőlem elvenni a szerepet, és én iparkodni fogok, hogy jól játszson.

Ilyen gondolatokkal batoritva magam, lefeküdtem s elaludtam. Reggel azon eltökélt szándékkal mentem a próbára, hogy mindent megmutatok, hogy ne vegyek el tőlem a szerepet. Oda érve, tudakozódtam, hogy esakugyan elveszik-e tőlem a szerepet? s azt hallottam, hogy a rendező, s egyik-másik erővel elakarták, de a művésznő nem engedte. Egy mászisi kö esett le szíveimről.

Soha ilyen halál nem éreztem még életemben senki iránt, mint most o iránta.

Jött a próba, az előadás és én tisztességesen elmondtam szerepemet meg gratulációkkal is kaptam; azok pedig, akik ambízióimnak útját akarták szegni, minduntalan belesültek, bakáizáltak.

SCHVARTZ VILMOS

BUTORGYÁROS DEBRECZENBEN N.-Várad-v. 2093.

ajánlja dusan felszerelt saját gyártmányú butovait a n. e. közönség szives figyelmébe. 29. 50. 9

Nem vagyok körülvérdő, mégis egy kissé jól esett látnom és hallanom a nagy korefusok esetlét, botlását.

A gondviselés az egyszer J M kőpében mellettem volt, a miért én egész életemben kötelezettség és adosa leszek; de hát a jövőben? Mert fordult elő ez már többször is velem és úgy hiszem még találkozni fogok több oly elsőrendű collegával, aki a szegény koristolát elvett szerepben akar brillírozni és ha J M művésznő nem lesz mellettem, hogy kimentsen a ragadozók körmel közül, mit fogok csinálni?

Egy novicizus színész.

Színházi hírek.

— **Századvégi leányok.** Provost Marcel színművét szordán adja először színtársulatunk s így közönségünknek alkalma lesz megismerni ezt a darabot, a melyről azon időben, midőn Budapesten színré került, oly sokat írtak pro és contra. A darab kétsgélvül egyik legérdekesebb alkotása az újabb színműirodalomnak, elismerik ezt azok is, a kik különben ellenségesz azon irodalmi leányok, a melynek Provost Marcel egyik legkitartottabb művelője. Midőn Budapestén a nemzeti színházban színré került, a fiatalabb írói nemzedék egy igen tekintélyes része felkelté a helygymnistrert, hogy annak előadását tiltsa be. Azonban daezára a sok buzaovaának és agtáczióának, mégis színré került s távolról sem igazolta azok gyanuját, a kik morális okokból ellene agtálták. Kedvező fogadtatásának legfőbb bizonyítéka azon körülmény, hogy még a 10-ik előadásánál is a pénztár valóságos ostromállapotban volt s még most is folyvást műsoron van. A darab abból a fajtából való, a mely egyformán művészi és igaz, sikerének titka ép ebben rejlik. A főbb szerepek Komjáthyé, Halimi Margit, Molnár Rózi, Szabó Irma, Kiss Irén, Komjáthy, Benedek, Follinus, Vidor és Szilágyiának vannak kiosztva, a kiknek eddig tanusított buzgalma és tehetsége remélhetünk engedni, hogy Marcezt Provost ezen érdekes darabját nálunk is győzelemre juttatják.

— **Gyermekelőadások.** Komjáthy a gyermekokról sem feledkez meg, nekik is alkalmat nyújt, hogy legalább hetenként egyszer részesüljenek azon mulatságban és élvezetben, melyet a színházba való járás vagy azot gondoskodás. Komjáthy oly darabokot is, a melyek a gyermekök értelmét és érzelmét világosb legközelebb állanak, a melyek ugy külsőségük, mint tartalmánál fogva arra valók, hogy a gyermekök érdeklődést keltessen, hogy lássanak, a látottakban gyönyörködjenek, a hallottakban pedig lelkiépülésükre, mulattatásukra szolgáljanak, Pénteken 6 órakor lesz az első gyermekelőadás, a mely alkalommal *Hüvelyk Matyi* kerül színré, gyermekese, tündéridő bohózat, a gyermek kedélyvilágának megfelelő énekes színmű.

— **Vasárnap délután** az első ünnepi délutáni előadás színházunkban. Daezára annak, hogy itt Febrezenben még nem volt szokásos a délutáni előadás, mégis elég szép közönség volt jelen, különösen a II. elő emeleten és a karzaton. Sőt láttunk kedves gyermekkarozokat is a pályahyban. Színrékerült: „Mátyás diák és a cinkotai nagy itez” népszínmű correct előadásban, ugy hogy azt hittük, rendes esteli előadást élvezünk. A tetszésből kivették részüket. Benedek, B. Némethy Jolán, Püspöky, Beczok, Vágó, Szabó Irma, Vidor, F. Csigaházy Etel, Szilágyi és Bartha. Azonban ily előadások megfogják teremtani az ünnepi délutáni előadások közönséget. Örömmel várjuk ezeknek ismétlését.

— **Hüvelyk Matyi tündérrége** kerül színré pénteken f. hó 16-án leszállított helyárrakkal, gyermekelőadásul. Az *előadás az alkalommal este 6 órakor veszi kezdetét* alkalmat adván a szíllőknek arra, hogy gyermekeiket mondd tömegesebben hozhassák el e nekik való előadásra. A czimszerepet, Váradi Mariska (Benedek Gyula nevelt leánya) fogja játszani, kire még sokan emlékeznek a multból, mikor még 10 évvel ezelőt 4 éves korában oly nagy tetszés közt játsza a „Jól érvőzt kis leány” czimszerepét.

— **Follinusz Aurél vigjátéka** az „Öreg” nagy hatással adatott a vigszínházban szombaton este. A premier általában véve tetszett és van kilátás arra, hogy színré maradj. A fővárosi sajtó igen szépen nyilatkozik Follinusz darabjáról, Mi lapunk holnapi számában ismerteltjük a darabot.

Ripacs.

Színpadai gombák!

(Férfiérdek, nyomdásoknak a színpadon.)

I.

Sugó.

Nagyatyád, Zrinyi Péter is innen lépett vőpárad!

(Röközey fejszaga.)

Színész.

Nagyatyád, Zrinyi Péter is innen lépett színpadra!

II.

Színész.

— Beszélj! mert haligatásod borzasztó — inkarnatus vadállat! . . . te szállni vágyoz bírószónó . . .

Oh Orpheus! Orpheus! — kékcsinád ide — híres Cerberus kuttyadát — s az talán megvezdítél az országán — ezudar — rongy — gaz — Galatét is!

III.

— Jean Grenieuch! az a szemmelházi, kinek egy garasa nines, hogy ködlet vegyen, melyvel felkösse magát. (Corvencelli.)

IV.

— Ő meghallotta nevét, kikémlelte nevét, lakosmát, millároszimbóli olyan portiókat fogysz az ablaknál, mintha feyverszínűet tartana.

V.

— It van kend? Meg torkodat . . .

Sugó.

— Beszélj! mert haligatásod borzasztó! Hlyrkánia vadállatánál, könyörtlenebb a thesszáliai büvészny varázslatánál!

Oh Orpheus, Orpheus, kékcsinád há! lantodát, mely megindítja Cerberuszt s megindítja a köveket, talán megindítja Galatét is. (Galatea.)

— Jean Grenieuch! a szemmelházi, kinek egy garasa nines, hogy ködlet vegyen, melyvel felkösse magát. (Corvencelli.)

Ő meghallotta nevét, kikémlelte lakosmát, szíria millároszeimet, s az ablaknál olyan posztókat fogtal el, mintha solhasem akarna feyverszínűet tartani. (Regény rége.)

— It van? kend meg torkodat! (Eubor teugodtája.)

VI.

Asszonyom! én vérdpadra huroczoltatta don Francisco Gazellát, a ki anyai nagybátyja volt don Alfonso arragoniai hercegnek, a kit én bátyóddal vagdaltatott össze sőt. Péter temploma lépcsőjén. Én Don Apostolo Gazella vagyok, az egyiknek unokatestvére, a másiknak fia.

(Borgia Lucretia.)

VII.

Én nem vagyok itt magamat védeni. Én vádolni vagyok itt.

(Essée graf.)

Asszonyom, én vérdpadra huroczoltatta azam — — Francia Gizellát — — a ki — — nagybátyám volt és — — a kit a — — a mahagóni herceg — — párbajban vagdaltatott össze! — — Szent Péter temploma lépcsőjére mondom! . . . én vagyok azon — — Gizella! egyiknek atyja — — a másiknak — — fia.

Én nem vagyok itt magamat védeni. Én vádolok és tételek elevenek és holtak felett!

Újdonságok az őszi idényre női divatszövegekben, színes selymekben, diszkekben **legolcsóbban beszerezhetők Szabó Lajos fiú cégénel.**

Elő magyar orvosilag elősmert mű mellfűző gyár.

Nagy készlet 40 król feljebb.

A női szépség

kecsességét és eleganciáját nagyban emeli a jó fűző, különösen ha oly kitűnő hűri cséztől való, mint

Goldstein

Karolina

Debreczen, főtér a megyeház mellett, a holt dúsz választékban kapható

bécsi, párisi, gummi- és sport-,
ugyszintén
dajkafűző gummi részekkel.

Valamint nyári haszfűző vállfűző geradehalter raktáron.

H O N I P A R .

Működési megrendések 6 óra után kés.

CSOKONAI

NYOMDA- ÉS KIADÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

DEBRECZENBEN, Főpiacz, Simonffy-ház.

Ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett s megnagyobbított

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mely újabb a legdiszesebb betűkkel szaporítottat s a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

ÁRAINK HATÁROZOTTAK, OLCSÓK.

KÖNYVKÖTÉSZETÜNK

a legdiszesebben teljesít minden e szakba vágó munkát, a leggyorszeribbtől a legdiszesebbig.

Imakönyvek, diszalbumok és emlékkönyvek

csont-, bőr-, bársony-, selyem- és vászon-kötésben, arany vagy ezüst díszítéssel.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk.